837/10

Den 15. februar 2010 blev i sag nr. 76.228:

xxxxx xxxx xxxxxxx
xxxxxxx xx
xxxx xxxxxxxxx

mod

PFA Pension
Marina Park
Sundkrogsgade 4
2100 København Ø

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren, der via sit tidligere arbejde har en arbejdsmarkedspensionsordning i PFA Pension med dækning for tab af erhvervsevne, klager ved sit fagforbund over, at selskabet pr. 1/6 2008 har standset udbetalingerne af invalidepension.

Selskabet har udbetalt midlertidige fulde invalidepensionsydelser fra 13/7 2005, men har standset udbetalingerne pr. 1/6 2008 med henvisning til, at erhvervsevnen ikke længere er nedsat i dækningsberettigende grad.

Den tegnede forsikring giver ret til præmiefritagelse og ydelser ved tab af erhvervsevne, såfremt erhvervsevnen på grund af sygdom eller ulykkestilfælde bliver nedsat med mere end halvdelen af den fulde erhvervsevne. Der er en karenstid på 3 måneder.

Klageren, der er født i 1968, har efter 9 års skolegang uddannet sig på handelsskole og blev udlært fra en døgnkiosk i 1995. I perioden 1996-2005 har hun været ansat i et firma, hvor hun ydede telefonisk kunderådgivning. Under dette arbejde oplevede hun flere gange en pludselig høj hyletone, som ifølge teknikere angiveligt var den akustiske tilbagekobling. Disse hændelser har medført, at hun har udviklet tinnitus og en "propfornemmelse" og smerter for begge ører, spændinger i nakke- og skuldermuskulaturen,

hovedpine, koncentrationsbesvær, udtrætning og hukommelsesproblemer. Hun blev afskediget fra arbejdet med udgangen af marts 2006.

Klageren anmeldte skaden til Arbejdsskadestyrelsen, der i udtalelse af 5/8 2005 har anerkendt skaden som en arbejdsskade, men vurderet méngraden til under 5 %, hvilken vurdering blev stadfæstet af Ankestyrelsen den 3/11 2005.

Af epikrise fra speciallæge i øre-næse-halssygdomme af 8/4 2005 fremgår bl.a.:

> "08-04-05
> Atter udsat for støjskade, som tidl. i form af meget høj lyd i headset på h. øre. Apparatet slår selv fra ved ca. 112 dB, men det er jo også temmelig højt. Skaden skete 8/3-05. Siden generet af ukarakteristisk svimmelhed, osteklokkefornemmelse og pludselige smertejag inde i øret.
> Obj:
> A.d: nat
> A.S.: nat
> Tymp: A/A
> Aud: Diskanttab bilat. ellers normal hørelse."

I kommunalt regi blev der iværksat virksomhedspraktik i en hobbypræget virksomhed i 2006, hvor det var planen, at arbejdstiden gradvist skulle optrappes til 37 timer. Fra 1/5 2007 blev klageren fastansat i et flexjob på en planteskole med en ugentlig arbejdstid på 20 timer. Af opfølgningen, der fandt sted et halvt år efter ansættelsen i dette job, fremgår bl.a.:

> "**1. Arbejdsfunktioner:**
> **(Beskrivelse af hvilke funktioner de har udført siden udplacering?)**
> Forskellige forefaldende arbejdsopgaver, fx vande blomster, stille varer på plads, prismærke varer, oprydning, kasse- og kundebetjening m.v.
>
> **2. Egnethed inden området?**
> **('ydeevne' samt arbejdsgivers og pgl. vurdering af arbejdsforholdets for løb).**
> [Klageren] fortalte, at hun syntes det går godt, hun er faldet godt til i jobbet, kollegaerne er gode at arbejde sammen med. Hun føler hun efterhånden er ved at få lidt mere rutine i de forskellige arbejdsopgaver. Hun får lov til at prøve forskellige afvekslende arbejdsopgaver. Hvis der bliver for meget støj eller der er en lyd der generer hende, har [hun] muligheder for at gå et andet sted hen og arbejde med noget andet.
> Helbredsmæssigt mener [hun] ikke der er nogen forandring, det er det samme som for et halvt år siden. På grund af problemerne med ørerne, har [hun] svært ved at arbejde ret lang tid udendørs. Når det blæser, får hun det dårligt og bliver svimmel.
>
> J. fortalte, at han syntes det går godt, [klageren] fungerer fint i jobbet, der er ikke noget hun ikke tør give sig i kast med. [Hun] klarer kassefunktionen fint, lydene ved kassen generer hende ikke.

Begge parter er enige om at aftalen om fleksjobbet fungerer fuldt ud tilfredsstillende.

3. Fremmøde og arbejdsstabilitet:
[Klageren] er meget stabil, hun er som aftalt på arbejde 20 timer om ugen. Der har ikke været fravær i perioden."

Arbejdsgiveren har i spørgeskema af 14/8 2007 bl.a. oplyst:

"…

3. Er arbejdstiden et udtryk for den ansattes effektive arbejdstid?	Arbejdstiden er 4 timer om dagen som er effektive - men sandsynligvis ikke mere!

"

Klageren ansøgte selskabet om udbetaling ved tab af erhvervsevne, og selskabet har i skrivelse af 30/12 2005 anerkendt klagerens midlertidige erhvervsevnetab, hvorefter klageren blev bevilget præmiefritagelse fra 1/8 2005 og fulde midlertidige ydelser fra 13/7 2005.

I forbindelse med opfølgningen i 2006 meddelte selskabet ved skrivelse af 29/11 2006 til klageren, at hun fortsat fandtes berettiget til udbetaling af midlertidig fuld invalidepension. Selskabet anmodede i samme skrivelse klageren om at meddele selskabet, såfremt hun fik ansættelse i fleksjob.

Selskabet modtog løbende opfølgning på sagen - herunder modtog selskabet tillige opfølgningsskemaet fra arbejdsgiveren i fleksjobbet. Ved skrivelse af 14/4 2008 har selskabet vurderet klagerens helbredstilstand på baggrund af det modtagne materiale og fundet, at klageren ikke længere var berettiget til udbetaling i henhold til forsikringen, idet erhvervsevnen ikke fandtes nedsat med mindst 50 % som forudsat i forsikringsbetingelserne. Udbetalingerne ville derfor ophøre den 1/6 2008.

Klageren var utilfreds med selskabets afgørelse, hvorefter selskabet foranledigede klageren undersøgt af en speciallæge i psykiatri, ligesom klageren gennemgik en neuropsykologisk undersøgelse.

Af erklæringen fra speciallægen i psykiatri af 22/8 2008 fremgik bl.a.:

"[Klageren] har ud over symptomerne fra ørerne haft symptomer på depression og har været i antidepressiv behandling igennem en måned i januar 2008. Der var nogen effekt af be-

handlingen, såvel på humøret som på smerterne, men hun valgte, efter råd fra egen læge, at ophøre med behandlingen, da hun aktuelt prøver på at blive gravid.
Objektivt er stemningslejet lettere forsænket. Hun har vanskeligt ved at koncentrere sig under en længere samtale og udtrættes. I øvrigt psykisk upåfaldende.

Konklusion.
Lidelse.
[Klageren] fremtræder aktuelt uden tegn på sværere depression, men der er en række symptomer, som kan skyldes de fysiske symptomer, herunder trætheden og koncentrationsproblemerne, men som også kan være depressive symptomer, hvorfor det kan være svært at vurdere depressionsgraden, men det vurderes, at hun som minimum har en depression minimum af let grad.

Hun har en personlighed, som er præget af, at hun stiller store krav til sig selv og at hun ikke er særlig god til at få sagt fra.
Dertil kommer den fysiske lidelse.
…
Lidelsens betydning for arbejdsevnen.
Omskoling er ikke realistisk. [Klageren] vil formentlig kunne indlære praktiske procedurer, men pga. hukommelses- og koncentrationsvanskeligheder, vil hun have vanskeligt ved at indlære på et mere teoretisk plan. Koncentrationsproblemerne vurderes primært at skyldes de fysiske symptomer, specielt smerterne. Antidepressiv behandling vil muligvis kunne bedre koncentration, men næppe normalisere den. Det er derfor ikke realistisk at arbejdsevnen vil kunne bedres væsentligt på antidepressiv behandling, da hun fortsat vil udtrættes hurtigt.

Stationærtidspunkt.
Ret beset kan tilstanden ikke betragtes som stationær, før effekten af antidepressiv behandling, psykoterapeutisk behandling og evt. smertebehandling er gennemført i en periode på mindst 2 - 3 mdr.

Yderligere undersøgelser.
En neuropsykologisk undersøgelse vil kunne give et billede af omfanget af de kognitive vanskeligheder."

Af den neuropsykologiske erklæring udfærdiget på baggrund af undersøgelse den 12/11 2008 fremgik bl.a.:

"Ved undersøgelsen ses der kun diskrete kognitive påvirkninger. Det, som der fylder i hverdagen, er udtrætning og smerter for klienten. Her i kombination med, at hun er et meget pligtopfyldende menneske og derfor laver mange ting og ikke beklager sig. Hun har mange smerter efter det, som hun har været igennem og umiddelbart fremstår der ikke behandlingsmuligheder og som jeg ser hende er tilstanden aktuelt stationær. Jeg finder, at hun laver lidt for meget i sin hverdag i forhold til hvad hun over tid vil kunne holde til og har anbefalet hende kontakt til dels arbejdsgiver og dels sagsbehandler i forhold til få set på vilkårene for hendes flexjob. Her mener jeg ikke at hun vil kunne klare mere end 15-16 timer. Dette hvis der skal være lidt overskud til andet. En mulighed kunne også være at komme ned i denne tidsstørrelse, at hun måske ville kunne få det bedre i forhold til stress og på den måde kunne få mulighed for et barn nr. 2. Det er dog også her vigtigt at der kommer ro og afklaring i forhold til den økonomiske situation i en hverdag. Som jeg ser klienten vil min vurdering være, at som ovenfor nævnt finder hende i stand til at arbejde omkring 15-16 timer

> om ugen og tager hensyn til sig selv og får en stille og rolig hverdag til at fungere og ikke presse sig selv med for mange ting."

På grundlag af erklæringerne meddelte selskabet ved skrivelse af 13/2 2009 klageren, at afgørelsen blev fastholdt, idet selskabet lagde vægt på, at hendes symptomer var diffuse, og at der ikke var lægelig dokumentation for egentlige fysiske sygdomme eller funktionsforstyrrelser. Selskabet lagde endvidere vægt på, at der ved de kognitive prøver sås upåfaldende tænkning, abstraktion, indlæring og hukommelse. Samlet set vurderede selskabet, at klagerens erhvervsevne ikke var nedsat i dækningsberettigende grad.

Klageren ønskede sagen revurderet, hvorfor selskabet på ny gennemgik sagen. Ved skrivelse af 27/5 2009 til klageren fastholdt selskabet imidlertid afgørelsen og anførte bl.a. i tilslutning hertil:

> "Du klager fortsat over tinnitus og dens følger i form af smerter fra begge ører, spændinger i nakke og skuldermuskulatur, hovedpine, og koncentrationsbesvær. Du har været undersøgt hos psykiater, psykolog, og speciallæge i øre- næse- og halssygdomme. Undersøgelserne har dog ikke påvist en betydelig erhvervsevnenedsættelse. Der er ikke påvist store kognitive påvirkninger, du vurderes uden tegn på sværere depression, og der er, hvad angår din tinnitus, i det væsentligste fundet normale forhold. Du har desuden i en måned været i antidepressiv behandling, som har resulteret i bedring af dine symptomer. Du har dog afbrudt behandlingen på grund af graviditetsønske.
>
> Vi vurderer, at du på grund af dine symptomer skal undgå arbejde, hvor du udsættes for høje lyde og støj. Desuden er der skånebehov i forhold til arbejde i blæsevejr og kulde. Vi er dog af den opfattelse, at hvis de nødvendige skånehensyn er overholdt, er du i stand til at arbejde på mere end halv tid.
>
> Desuden har du som udgangspunkt ikke ret til invalidepension under fleksjob. Denne ændring blev varslet i september 2004 og trådte i kraft den 1. januar 2005."

Bemærkningen i selskabets skrivelse af 27/5 2009 om, at klageren som udgangspunkt ikke havde ret til invalidepension, hvis hun var ansat i fleksjob, blev korrigeret i selskabets skrivelse til klageren af 26/6 2009, idet det heraf fremgik:

> "I vores brev af 27. maj 2009 skrev vi ved en fejl, at du ikke havde ret til Invalidepension under fleksjob. Vi er nu blevet gjort opmærksomme på fejlen.
>
> Vi bekræfter hermed, at du har ret til invalidepension, selv om du arbejder i fleksjob, hvis vi vurderer, at din erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad.

Som det fremgår dog af vores brev af 27. maj 2009, har vi i samråd med vores lægekonsulent vurderet, at din generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettiget grad. Derfor er du ikke berettiget til fortsat udbetaling af invalidepension."

Over for nævnet har klagerens fagforbund indgivet klage den 8/7 2009 med påstand om, at udbetalingen af invalidepension bliver genoptaget, og at der igen ydes præmiefritagelse. Til støtte for påstanden har forbundet i supplerende redegørelse bl.a. anført:

"PFA angiver i sagsfremstillingen, bilag .., at forsikrede er i stand til at arbejde 20 timer ugentligt, og at dette tilsyneladende er et udtryk for, at forsikrede ikke længere opfylder kravet om mindst 50 % erhvervsevnetab.

Dette er efter vor opfattelse i klar modstrid med vurderingen i undersøgelsen af 12. november 2008 (bilag E), der anbefaler et maximalt timeantal på 15-16 timer ugentligt.

Det er derfor også vor opfattelse, at PFA i deres afslaget af 27. maj 2009 (bilag A) udtrykker ubegrundet tvivl om konklusionen i bilag E, hvor det bl.a. anføres, at forsikrede anbefales at tage kontakt til arbejdsgiver og sagsbehandler, med henblik på at få set på vilkårene i fleksjobbet. Derudover konkluderer undersøgelsen, at forsikrede har mange smerter, at der ikke er flere behandlingsmuligheder, og at tilstanden er aktuelt stationær.

Disse forhold undlader PFA at nævne i afslaget, men gør alene for dette forhold gældende, at en reduktion af arbejdstiden skulle give overskud til at få endnu et barn!

Ligeledes syntes det ikke at være tilfældet, at PFA i vurderingen har tillagt psykologudtalelsen af 9. marts 2009 nogen vægt, selv om psykologen er af den opfattelse, at forsikredes erhvervsevne, varigt er nedsat med 50 %.

I tråd hermed foreligger der fra Jobcenter H. … en erklæring, som tilkendegiver, at forsikredes fleksjob er på 20 timer, men med en effektiv arbejdstid på 12-13 timer pr. uge. Der er givet en lønrefusion på 2/3 af den overenskomstmæssige løn."

Selskabet har over for nævnet ved skrivelse af 5/8 2009 fastholdt sin afgørelse og har til støtte herfor bl.a. anført:

"Forsikrede er grundigt udredt ved adskillige læger og speciallæger med hensyn til både hendes fysiske og psykiske helbredstilstand.

Hvad angår forsikredes problemer med ørene, er det blevet konstateret, at forsikrede, på trods af hendes symptomer, har normal hørelse. Med hensyn til forsikredes psykiske tilstand er konklusionen af de lægelige undersøgelser, at der ikke er tegn på sværere depression. Den neurologiske undersøgelse har også påvist stort set upåfaldende forhold. Desuden, som det fremgår af flere udtalelser om forsikredes arbejdspræstation, arbejder hun effektivt 20 timer om ugen.

Konklusion
PFA Pension fastholder, at der ikke er lægelig dokumentation for, at forsikredes generelle erhvervsevne er nedsat til halvdelen eller derunder af den fulde erhvervsevne."

Der har efter sagens indbringelse for nævnet været yderligere korrespondance mellem parterne. Der foreligger ikke noget nyt lægeligt materiale, men en udtalelse fra sagsbehandleren i ressourceprofilen, hvorefter klagerens arbejdsevne findes varigt nedsat med mindst halvdelen.

Selskabet har afslutningsvis i skrivelse af 9/10 2009 hertil anført, at selskabets vurdering af den generelle erhvervsevne er forskellige fra den, det offentlige anvender til vurdering af en persons arbejdsevne i forbindelse med et fleksjob.

Af policen fremgår bl.a.:

> "**Udbetaling ved invaliditet**
> Udbetaling ved invaliditet forudsætter, at Deres erhvervsevne er nedsat til 1/2 eller derunder af den fulde erhvervsevne."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

> "**§ 3. Dokumentation**
> PFA Pension kan til enhver tid kræve dokumentation for, at forsikredes erhvervsevne er nedsat i ydelsesberettiget grad, og kan forlange de oplysninger, som PFA Pension anser for nødvendige til bedømmelse heraf. Desuden er forsikrede forpligtet til at lade sig undersøge af læger, som anvises af PFA Pension."

Nævnet udtaler:

Efter sin gennemgang af sagen - herunder de lægelige og kommunale akter - finder nævnet, at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat med mindst halvdelen af den fulde erhvervsevne. Nævnet kan derfor ikke kritisere, at selskabet har afvist at udbetale invalidepension og yde præmiefritagelse som sket.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klagen kan ikke tages til følge.

Poul Sørensen